

ضمن تبریک حلول ماه مبارک شعبان و تبریک اعیاد با سعادت شعبانیه، حضرت آیت الله سید محمدرضا مدرّسی یزدی دام ظلّه پیامی به شرح ذیل صادر فرمودند:

ابتلاء و بازگشت به خداوند عزّ و جلّ

بسم الله الرحمن الرحيم

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ الطَّاهِرِينَ

﴿ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾^۱

به سبب اعمال مردم، فساد در خشکی و دریا آشکار شد تا به آنان جزای بعضی از کارهایشان را بچشاند، باشد که بازگردند.

مقصود هر فسادى است؛ اعم از قحطی، مرگ، بیماری و ... چنانکه از روایات می‌توان استفاده کرد. و مقصود

از «بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ» همه اعمال بد مخصوصاً گناهان اجتماعى است، چنانکه از برخی روایات مثل صحیحہ محمد بن مسلم از امام باقر (علیه السلام) استفاده می‌شود که فرمودند:

«ذَاكَ وَاللَّهِ حِينَ قَالَتِ الْأَنْصَارُ مِنَّا أَمِيرٌ وَ مِنْكُمْ أَمِيرٌ»^۲؛

بخدا سوگند این در همان موقعی شد که انصار گفتند: از ما يك امير و فرماندهی باشد و از شما هم يك امير و فرماندهی باشد.

روشن است این مربوط به مدیریت جامعه و مسئله مهم حکومت است.

آیه عجیبی است که فساد را در دریا و خشکی می‌بیند و می‌فرماید نتیجه کارهای مردم است نه قوم خاصی،

و این تباهی‌ها برای آن است که خداوند متعال بچشاند به مردم بعضی آنچه را انجام داده‌اند و نه همه آنچه را انجام داده‌اند و هدف این تنبیه، برگشت مردم به حق و اخلاق و فطرت است.

۱. سورة مبارکه الروم، آیه ۴۱.

۲. الکافی، ج ۸، ص ۵۸.

مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ الْحُسَيْنِ عَنْ عَلِيِّ بْنِ النُّعْمَانِ عَنْ ابْنِ مُسْكَانَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ (عليه السلام) فِي قَوْلِهِ عَزَّ وَ جَلَّ ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَ الْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ قَالَ: ذَاكَ وَاللَّهِ حِينَ قَالَتِ الْأَنْصَارُ مِنَّا أَمِيرٌ وَ مِنْكُمْ أَمِيرٌ.

و نظیر این آیه است دیگری که می‌فرماید:

«وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ * وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ»^۳

هر مصیبتی که به شما برسد، به خاطر اعمالی است که انجام داده‌اید. و خداوند بسیاری از گناهان را عفو می‌کند * و شما هرگز نمی‌توانید در زمین از قدرت خداوند فرار کنید؛ و غیر از خدا هیچ ولی و یاری برای شما نیست.

روایات هم در این زمینه الی ما شاء الله هست. و در همان روایات است که یزید لعنه الله این آیه را به عنوان طعن بر امام سجاد (علیه السلام) خواند و حضرت در پاسخ به او فرمودند:

«كَلَّا مَا هَذِهِ فِينَا إِنَّمَا نَزَلَ فِينَا مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ فَخَنَّ الَّذِينَ لَا نَأْسَىٰ عَلَىٰ مَا فَاتَنَا [من امر الدنيا] وَلَا نَفْرَحُ بِمَا أُوتِينَا»^۴

هرگز این آیه در شأن ما نازل نشده است. همانا در شأن ما چنین نازل شده: «هیچ مصیبتی در زمین یا در جسم و جان شما روی نمی‌دهد مگر اینکه قبل از آفرینش شما در کتاب (لوح محفوظ) بوده است، همانا این امر بر خداوند آسان است، این برای آن است که شما به خاطر آنچه از دست می‌دهید غمگین نشوید، و به خاطر آنچه به شما داده می‌شود خوشحال نباشید. همانا ما کسانی هستیم که هرگز به خاطر آنچه [از امر دنیا که] از دست داده‌ایم غمگین نخواهیم شد، و به خاطر آنچه بدست می‌آوریم خوشحال نمی‌شویم.

پس آنچه برای عموم مردم قاعده است، آن است که آنچه از بلاها و مصیبت‌ها بر سر مردم می‌آید، نتیجه اعمال خود آنها می‌باشد. و اگر در این میان بلایی به ولی از اولیاء الهی رسید که چه بسا لازمه قهری برخی گناهان دیگران است - چنانچه مستفاد از ظاهر آیه شریفه «وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً»^۵

۳. سورة مبارکه الشوری، آیه ۳۰-۳۱

۴. بحار الأنوار (ط - بیروت)، ج ۷۰، ص ۳۱۵ و مرآة العقول، ج ۹، ص ۳۹۹:

رَوَى عَنِ الصَّادِقِ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) أَنَّهُ لَمَّا دَخَلَ عَلَيَّ بَنُو الْحُسَيْنِ (عَلَيْهِمُ السَّلَامُ) عَلَى يَزِيدَ نَظَرَ إِلَيْهِ ثُمَّ قَالَ يَا عَلِيُّ مَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ فَقَالَ (عَلَيْهِ السَّلَامُ) كَلَّا مَا هَذِهِ فِينَا إِنَّمَا نَزَلَ فِينَا مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ لِكَيْلَا تَأْسَوْا عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ فَخَنَّ الَّذِينَ لَا نَأْسَىٰ عَلَىٰ مَا فَاتَنَا [من امر الدنيا] وَلَا نَفْرَحُ بِمَا أُوتِينَا.

۵. سورة مبارکه انفال، آیه ۲۵.

می‌باشد^۶ - برای او موجب رفعت مقام و پاداش است و نسبت به برخی موجب سقوط گناهان می‌باشد.

و امروز ما در دنیا شاهد هستیم بشریت چگونه گرفتار تنبیه الهی شده است. بلایی را خداوند متعال فرستاده است که هیچ کسی را معاف نمی‌کند؛ زن، مرد، جوان، میان‌سال، کهن‌سال، عالم، جاهل، پزشک، پرستار، عالم دینی و غیر او، قلدر و غیره، همه و حتی عربده‌کشان عالم از دست این ویروس راحتی ندارند. هیچ جا امن نیست حتی در عمق خانه، و از هر روزنه‌ای ممکن است وارد شود و چه‌بسا الان همراه شما باشد. اجازه نمی‌دهد به عزیزترین افرادت نزدیک شوی یا دلنشین گپی بزنی. همه را به خاک مذلت نشانده است و چقدر خداوند عزیز و قدیر است ﴿وَمَكْرُؤًا وَمَكْرَ اللَّهِ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ﴾^۷.

یک ویروس غیر مرئی، غیر قابل پایداری در درازمدت در محیط عادی، همه دنیا را به سادگی به سخره گرفته و قلدران و ستمگران عالم را هم به هراس و حقارت واداشته است. این‌ها حتی در کاخ‌های خود هراسانند و از همکاران و محافظان خود احتراز می‌کنند و در این میان کسانی که راضی به قضای الهی هستند آرامش دارند. و البته این بدان معنا نیست که تلاش علمی و طبی نمایند و نکات بهداشتی را رعایت نکنند، بلکه آنچه را که وظیفه ظاهری خودشان می‌دانند انجام می‌دهند و با الحاح و اصرار، دعا هم می‌کنند و در عین حال، تسلیم قضای الهی هستند که ﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾^۸

و اگر بشریت بخواهد از این بلا به گونه نیک و با عاقبت خیر خارج شود (نه به نحو استدراج و املا و دوباره گرفتاری دیگر داشتن) باید به خدا و فطرت خدائی خود بازگردد و دست از این ظلم، طغیان، فساد و فحشا بردارد و خود را به پاکی و نور نزدیک کند. امیر مؤمنان و دانای به اسرار عالم می‌فرماید:

«وَلَوْ أَنَّ النَّاسَ حِينَ تَنْزَلُ بِهِمُ النَّقْمُ وَتَزُولُ عَنْهُمْ النَّعْمُ فَرَعَوْا إِلَى رَبِّهِمْ بِصِدْقٍ مِنْ نِيَّاتِهِمْ وَوَكَلِهِ مِنْ قُلُوبِهِمْ لَرَدَّ عَلَيْهِمْ كُلَّ شَارِدٍ وَأَصْلَحَ لَهُمْ كُلَّ فَاسِدٍ»^۹

اگر مردم به هنگام نزول بلاها و گرفته شدن نعمت‌ها، با درستی نیت در پیشگاه خداوند فزع و زاری کنند، و با قلب‌های پر از محبت از خداوند درخواست عفو نمایند، هر آینه آنچه از دستشان رفته باز خواهد گشت، و

۶. گرچه به نحو دیگری قرائت و حتی به نحو دیگری نیز تفسیر شده است.

۷. سورة مبارکه آل عمران، آیه ۵۴.

۸. سورة مبارکه یونس، آیه ۶۲.

۹. نهج البلاغة (للصّحی صالِح)، خطبة ۱۷۸، ص ۲۵۷. این مضمون در الکافی و ... نیز آمده است.

برای آنها هر گونه فسادى اصلاح خواهد شد.

و از خداوند متعال خواهانم كه اين مهم محقق شود و بشر بيدار شود و حداقل امت ما و ملت ما مورد الطاف خاص حضرت حق قرار گیرند. بمحمد و آله الطاهرين.

ملتمس دعا

سيد محمد رضا مدرسى يزدى